

Prof. dr hab. Jarosław Karpacz

*Wydział Prawa i Nauk Społecznych
Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach*

Kielce, 30.04.2022 r.

OCENA

osiągnięcia naukowego dr. Roberta Majkuta oraz pozostałej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Wstęp – podstawy formalne recenzji

Podstawą wydania opinii jest pismo dra hab. Tomasza Czapli, prof. UŁ Przewodniczącego Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości z dnia 8 marca 2022 roku informujące o powołaniu mnie przez Radę Doskonałości Naukowej do pełnienia funkcji recenzenta w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Robertowi Majkutowi. Zgodnie z tym pismem postępowanie to zostało wszczęte w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Podstawą prawną dla przeprowadzenia oceny są art. 219 i 221 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. Z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).

Dokumentacja, która dotarła do mnie (jako recenzenta) pocztą tradycyjną zawiera (w celu wylistowania otrzymanych dokumentów wykorzystałem ich nazwy nadane przez Kandydata):

- autoreferat,
- wykaz osiągnięć naukowych lub artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny,
- summary of professional accomplishments,
- Majkut Robert, w treści którego znajdują się dane naukometryczne,
- kserokopia odpisu dyplomu,
- kwestionariusz osobowy,

- zestaw publikacji składający się z: 5 opracowań książkowych, w tym jedna kserokopia; oraz 39 kserokopii opracowań (artykułów i rozdziałów w monografiach) Habilitanta.

Przedłożona mi wyłącznie w formie papierowej dokumentacja jest wystarczająca do dokonania niniejszej oceny, mimo braku kserokopii wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego. Pragnę jednak zwrócić uwagę, że istotnym, choć niedyskwalifikującym ją mankamentem jest brak należytej staranności w jej przygotowaniu, w tym: brak numeracji poszczególnych dokumentów, które powinny stanowić załączniki do wniosku, a są niezależnymi dokumentami; dezintegracja dokumentacji. Świadczy to o niezastosowaniu się Habilitanta do zaleceń formalnych opracowanych przez Radę Doskonałości Naukowej (<https://www.rdn.gov.pl/postepowanie-habilitacyjne.wymagania-dokumentacyjne-wnioskow-w-sprawie-nadania-stopnia-doktora-habilitowanego.html>)

Zgodnie z zapisami poczynionymi w przedłożonej dokumentacji (a konkretnie we wzmiankowanym na wstępie piśmie Przewodniczącego Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości) ocena ma zostać sporządzona w kierunku ustalania czy osiągnięcia naukowe dr. Roberta Majkuta spełniają kryteria określone w art. 267 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Z kolei wskazane przez Kandydata osiągnięcie ustaliłem na podstawie informacji zawartych w https://www.bip.uni.lodz.pl/fileadmin/user_upload/Majkut_R._Wniosek_przewodni.pdf. W myśl zawartych w tym dokumencie zapisów, stanowi go autorska monografia tj. *Majkut R., Przedsiębiorca wobec współczesnych uwarunkowań i czynników przedsiębiorczości, CeDeWu, Warszawa 2021, ss. 382*. W związku z tym dzieło to będzie przedmiotem oceny we wnioskowanej sprawie.

Ze względu na to, że Habilitant zdecydował się na osadzenie swojego osiągnięcia naukowego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, dziedzinie nauk społecznych, będzie ono podlegało ocenie poprzez pryzmat wkładu wniesionego w rozwój tych właśnie nauk.

1. Podstawowe informacje o przebiegu działalności naukowo-badawczej Kandydata

Zgodnie z informacjami zawartymi w autoreferacie dr Robert Majkut związany jest z Wyższą Szkołą Bankową we Wrocławiu od 2008 roku, pracując w niej na stanowisku

adiunkta, na którym (w świetle danych zawartych w kwestionariuszu osobowym) pozostaje do chwili obecnej. Wcześniej (2001) ukończył studia doktoranckie na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. W roku 2002 uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii nadany uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego na podstawie rozprawy doktorskiej pod tytułem *Urynkowanie gospodarki i formy przejawiania się aktywności ekonomicznej społeczeństwa polskiego w latach 1989-1999*, której promotorem był prof. dr hab. Ludwik Skiba. Od 2002 do 2008 był zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Socjologii tego wydziału.

W świetle tych informacji popartych kserokopią dyplomu mogę stwierdzić, że dr Robert Majkut spełnia zatem warunek określony w art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce tj. posiada stopień doktora.

2. Ocena osiągnięcia naukowego zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Jak to już wzmiankowałem jako osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym zgodnie z zapisami art. 219 ust. 1 pkt 2a Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce dr Robert Majkut wskazał autorską pracę *Majkut R., Przedsiębiorca wobec współczesnych uwarunkowań i czynników przedsiębiorczości, CeDeWu, Warszawa 2021, ss. 382*, która wypełnia wymóg ustawowy. Jest to bowiem monografia naukowa wydana przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 kryteria ewaluacji jakości działalności naukowej ust. 2 pkt 2 lit. a. Recenzja tego dzieła jest przede wszystkim skierowana na określenie wkładu do nauki. A zatem dzieło to powinno być w myśl § 10 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej (Dz.U. 2019 poz. 392) recenzowaną publikacją książkową, przedstawiającą określone zagadnienie naukowe w sposób oryginalny i twórczy, opatrzoną przypisami, bibliografią lub innym właściwym dla danej dyscypliny naukowej aparatem naukowym.

Zgodnie z zapisem umieszczonym we wstępie ocenianego dzieła jego celem było [...] *udzielenie odpowiedzi na pytanie badawcze: współczesnych uwarunkowań i czynników wpływających na przedsiębiorców i przedsiębiorczość oraz jakie dają one możliwości*

przedsiębiorcom, by mogli skuteczniej zarządzać swoimi podmiotami gospodarczymi w obecnych warunkach. (s. 10). Zamierzenie to zostało poddane uszczegółowieniu poprzez cele szczegółowe w postaci zestawu siedmiu pytań, tj. (pisownia oryginalna):

- 1) W jaki sposób na przedsiębiorców wpływają procesy integracji gospodarek, przede wszystkim w wymiarze globalnym, i jakie są związane z tym konsekwencje dla przedsiębiorstw oraz sposób zarządzania nimi?*
- 2) Jak na funkcjonowanie przedsiębiorców i przedsiębiorczość wpływają zmiany obserwowane na rynku pracy, zarówno w liczbie i jakości kapitału ludzkiego?*
- 3) Jak zmiany w otoczeniu rynkowym, pojawienie się nowych kategorii konsumentów z niewystępującymi do tej pory preferencjami nabywczymi wpływają na funkcjonowanie przedsiębiorców?*
- 4) Jak postęp w dziedzinie technologii, który sam w sobie jest nowym czynnikiem przedsiębiorczości, a także jej determinantą, oddziałuje na kwestie organizacji procesów zachodzących w przedsiębiorstwie i jego otoczeniu?*
- 5) W dobie dynamicznie zmieniającego się otoczenia rynkowego współczesnym czynnikiem przedsiębiorczości jest innowacyjność. Zatem kolejnym celem opracowania jest udzielenie odpowiedzi na pytanie o dotyczące poziomu innowacyjności przedsiębiorstw i jakie są sposoby zarządzania innowacjami w celu podniesienia tego poziomu?*
- 6) Analizując strukturę przedsiębiorstw nie tylko w Polsce, ale także w innych gospodarkach i postępującą dominację w tej strukturze przedsiębiorstw mikro, małych i średnich, kolejnym celem szczegółowym monografii jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, na czym polega specyfika zarządzania podmiotami gospodarczymi z tej kategorii oraz jakie pojawiają się wyzwania stanowiące wyraz współczesnej przedsiębiorczości?*
- 7) Nie można także zapominać, w kontekście charakterystyki współczesnych uwarunkowań i czynników oddziałujących na przedsiębiorców i przedsiębiorczość, o przemianach, które dokonują się w obszarze otoczenia instytucjonalnego, stanowiącego wsparcie dla przedsiębiorców. Kwestie przedstawiane w tej monografii, poruszające zagadnienia współczesnych uwarunkowań i czynników*

przedsiębiorczości, są również wzięte pod uwagę, jako cel szczegółowy książki. (s. 10-11).

Realizacja tych celów – zdaniem Autora – wymagała przyjęcia założenia następującej treści: *współczesne, dynamiczne zmieniające się otoczenie społeczno-gospodarcze stanowi zarówno wyzwanie dla przedsiębiorców, ale wskazuje także na szereg sposobów i narzędzi efektywnego zarządzania.* (s. 10) W moim przekonaniu pozostało ono względnie neutralne wobec prowadzonych badań.

Wymienione powyżej pytania merytorycznie znalazły odzwierciedlenie w zagadnieniach prezentowanych w poszczególnych rozdziałach pracy tj. od rozdziału 1 do 7 (co odpowiada stronom od 15 do 330). Można przyjąć, że odpowiedzi na każde pytanie poświęcono jeden rozdział, z tym jednak, że w treści tych rozdziałów nie ma bezpośrednich odniesień do tychże pytań. Wyciągane zaś wnioski nie przyczyniają się w żadnym stopniu do pogłębienia wiedzy o przedsiębiorczości ani nie ujawniają istniejących obszarów niewiedzy a zatem takich, które warto badać (poznawać).

Specyfiką prowadzonej narracji w treści tych rozdziałów jest brak zastosowania reżimu metodologicznego, którego efektem byłoby poskromienie bardzo dużej swobody łączenia wielu zagadnień (często tych samych widzianych z optyki różnych dyscyplin a nawet dziedzin nauki) i arbitralności oceniania zjawisk i procesów. Ponadto poruszane w części teoretycznej kwestie nie są powiązane z badaniami empirycznymi. Także podjęte w tym obszarze próby systematyzacji wiedzy (w zestawieniach tabelarycznych) mają niewielką użyteczność z uwagi na całkowicie arbitralny charakter, gdyż nie podparty odwołaniami do ustaleń innych badaczy czy wyników badań własnych, np. tabela 1; 2; 6.

Habilitant nie zapewnił oczekiwanej w tego typu pracy spójności części teoretycznej (rozdziały 1-7) z częścią empiryczną (rozdział 8). O trudnym do zaakceptowania a zarazem rozmyślnym działaniu Autora w tym względzie świadczy stwierdzenie: *„Cennym uzupełnieniem zawartej w tych częściach książki charakterystyki jest przedstawiona w ostatnim [ósmym] rozdziale analiza współczesnych uwarunkowań i czynników przedsiębiorczości według przedsiębiorców i menedżerów.* (s. 12) Dodam, że treść tego rozdziału została zawarta na s. 331-356 z tym, że wyniki badań empirycznych to strony 335-357. To zarazem jedyny fragment pracy oparty na autorskich wynikach badań empirycznych. Jednak i one pozbawiane są wartości poznawczej z uwagi na słabość warsztatu

metodologicznego a co za tym idzie niski poziom poczynionych ustaleń. Dodatkowo wyniki badań oparto na niewielkiej, jak na standardy prac naukowych prowadzonych w naukach o zarządzaniu i jakości próbie $n=56$, *składającej się z przedsiębiorców i menedżerów znajdujących się w bazie danych Zachodniej Izby Gospodarczej oraz Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu* (s. 333). I nie chodzi w tym przypadku wyłącznie o reprezentatywność wyników badań, ale o brak możliwości określenia jakichkolwiek zależności między zmiennymi. I tu pojawia się kluczowy mankament przedstawionych rezultatów badania. Autor nie przeprowadził podstawowych działań w procesie badawczym (konceptualizacji i operacjonalizacji), które umożliwiłyby precyzyjne wskazanie badanych zmiennych oraz sposobu ich pomiaru. Inną sprawą jest to, że prezentacja wyników badania wyłącznie w postaci prostych statystyk opisowych – jak ma to miejsce w obecnej formie – uniemożliwia odsłonięcie jakichkolwiek zależności.

Jeszcze inną kwestią pozostaje dobór wykorzystanej w pracy literatury. Ten bowiem został ograniczony w zasadniczym stopniu do prac w języku polskim. Przyjmując nawet tę trudną do zrozumienia a tym bardziej zaakceptowania we współczesnej nauce optykę badawczą Habilitanta, to i tak pominął on szereg ustaleń dokonanych w wielu wymiarach przedsiębiorczości choćby w ostatniej dekadzie m. in. przez M. Bratnickiego, W. Dyducha, B. Glinkę, K. Wacha, A. Wójcik-Karpacz, P. Zbierowskiego. Nie można się też z nim zgodzić, że przeprowadził on studia literaturowe (s. 11), gdyż te podlegają określonemu rygorowi metodologicznemu. Skutkiem tego jest przedstawienie mieszaniny treści, których cechą jest wysoka odporność na weryfikację empiryczną. Co więcej, Autor już we wstępie stawia się w roli recenzenta literatury stwierdzając: *[...] pojawiają się opracowania, w których podjęta jest kwestia współczesnej przedsiębiorczości. Na przykład warta uwagi jest praca [...]*. (s. 12)

Ponadto, dobór literatury został dokonany bez wskazania jakichkolwiek kryteriów czy też choćby ram pozwalających na przypisanie materiału źródłowego do określonych nurtów badawczych. Konsekwencją tych zaniechań jest nie tylko nieokreślona perspektywa poznawcza prowadzonych rozważań, ale co więcej całkowity brak kontroli nad ich przenikaniem się.

Dodatkowo wielokrotnie wskazywany w pracy „współczesny” (jakkolwiek by nie interpretować tego terminu) charakter badań nad przedsiębiorczością, nie usprawiedliwia

chaosu metodologicznego widocznego już na poziomie ustaleń literaturowych oraz badań empirycznych. Jednym z pierwotnych następstw nieprzygotowania metodologicznego ocenianego osiągnięcia jest zarówno sposób w jaki zostały sformułowane cele badawcze, jak i sama ich treść. Popełnione w tym wypadku błędy uniemożliwiają jakkolwiek ich weryfikację.

Wobec powyższego, przedstawione w pracy dokonania nie przyczyniły się do wyjaśnienia już istniejących bądź odsłonięcia nowych zjawisk związanych z przedsiębiorczością. Co więcej nie zaprezentowano w nim określonego zagadnienia naukowego w sposób oryginalny i twórczy z zastosowaniem właściwego dla dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości aparatu naukowego.

Podsumowując, wskazane we wcześniejszych fragmentach recenzji mankamenty powodują, że praca nie wnosi znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. W związku z powyższym przedłożona do oceny monografia dr. Roberta Majkuta *Przedsiębiorca wobec współczesnych uwarunkowań i czynników przedsiębiorczości* nie wypełnia wymagań ustawowego stawianego osiągnięciu naukowemu określonego w art. 219 ust. 1 pkt 2a. Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

3. Ocena pozostałego dorobku naukowo-badawczego Habilitanta z perspektywy wymagań stawianych osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Ocena pozostałego dorobku dr. Roberta Majkuta mająca zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 3. Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce określić istotność aktywności naukowej albo artystycznej realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej została dokonana poprzez pryzmat:

- monografii naukowych (innych niż osiągnięcie) wydanych przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 kryteria ewaluacji jakości działalności naukowej ust. 2 pkt 2 lit. a, oraz

- artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 kryteria ewaluacji jakości działalności naukowej ust. 2 pkt 2 lit. B;
- projektów badawczych (w tym prowadzonych na więcej niż jednej uczelni) oraz aktywnego udziału w międzynarodowych konferencjach naukowych.

Kierując się tymi kryteriami stwierdziłem, że aktywność naukowa Habilitanta uwidoczniła się w:

- dwóch artykułach naukowych tj.:
  - J. Szabuniewicz, R. Majkut (2021), Etnocentryzm konsumencki wśród polskich konsumentów w dobie pandemii koronawirusa COVID-19, Przegląd Organizacji, nr 12; Opracowanie to nie zostało poddane dalszej ocenie z uwagi na brak oświadczeń współautorów pozwalających na precyzyjnie określenie wkładu osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego w tę publikację.
  - R. Majkut (2021), Charakterystyka uwarunkowań instytucjonalnych wspierania innowacyjności w Austrii ze szczególnym uwzględnieniem systemu edukacyjnego, Przedsiębiorczość – Edukacja, 17 (1). Opracowanie to stanowi egzemplifikację arbitralnie wybranych cech ekosystemu przedsiębiorczości w Austrii. Jego treść oparto wyłącznie na ogólnie dostępnych danych wtórnych. Tym samym praca ta nie dostarczyła żadnej nowej wiedzy.
- jednej monografii: R. Majkut, Przedsiębiorczość w świetle uwarunkowań interdyscyplinarnych, CeDeWu, Warszawa 2014, ss. 318. Praca ta ma charakter teoretyczno-empiryczny. Z tym jednak, że bardzo niski poziom metodyczny tego dzieła skutkuje brakiem wzbogacenia dotychczasowego stanu wiedzy. Rozważania teoretyczne oparto bowiem na opiniach Autora wspartych swobodnie dobranymi i wykorzystanymi materiałami źródłowymi. Z kolei część empiryczna została oparta na wynikach autorskiego badania, które nie zostało skonfrontowane z dotychczasowym stanem wiedzy; autorskie narzędzie nie zostało poddane m. in. ocenie rzetelności. Co więcej, uzyskane wyniki zostały zaprezentowane wyłącznie

jako proste statystyki opisowe, co rzutuje na ograniczony zakres formułowanych wniosków z badań.

W świetle przedłożonej dokumentacji bardzo nisko oceniam także aktywność Habilitanta poza macierzystą Uczelnią (Wyższą Szkołą Bankową we Wrocławiu), w tym w konferencjach międzynarodowych. Habilitant wziął jedynie udział (choć nie wskazano związanych z tym wystąpień) w kilku krajowych konferencjach naukowych, co nie stanowi poziomu zadowalającego z perspektywy czasu od uzyskania stopnia doktora.

Potwierdzeniem mocno ograniczonego wpływu na rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości są bardzo niskie wartości wskaźników naukometrycznych: WoS – 0; PoP – cytowania 23.

Brak także informacji o kooperacji Habilitanta z badaczami zarówno z krajowych, a zwłaszcza z zagranicznych ośrodków naukowych.

W świetle przytoczonych argumentów bardzo nisko pod względem istotności wkładu oceniam aktywność naukową dr. Roberta Majkuta realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Rekomendacja

Przedstawione w treści recenzji argumenty wykazały, że dr Robert Majkut nie wypełnia wymogów art. 219 ust. 1, pkt 2 i 3 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wobec tego nie udzielam rekomendacji dla Jego wniosku o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

